(Figs. 1, 2). Under a 40–60 cm thick layer of hard, compacted soil with finds characteristic of the 19th-century, a 70–90 cm thick, 17th–18th-century cultural layer was unearthed. Pottery, glass shards, etc. were found along with fragments of two former buildings ascribable to this period.

Tauras Poška

Šv. Stepono gatvė 41

2016 m. birželį–rugpjūtį vykdyti detalieji tyrimai Šv. Stepono g. 41 Vilniuje, Šv. Stepono bažnyčios R pusėje, vandentiekio ir nuotekų trasų įrengimo vietoje. Šv. Stepono bažnyčios šventoriuje archeologiniai tyrimai jau vyko 1993 m. (Andrius Vaicekauskas). Jų metu fiksuotas 2 m storio kultūrinis sluoksnis, kurio viršutiniai horizontai iki 70 cm gylio buvo suardyti XX a. Šv. Stepono bažnyčios ŠR pusėje, 0,9–2 m gylyje surasta 13 nesuardytų palaidojimų mediniuose karstuose, palaikai datuotini ne vėliau kaip XVIII a. pradžia (*LIIR*, f. 1, b. 2090). 2008 m. tyrimus bažnyčios šventoriuje atliko S. Sarcevičius, jis rado 121 XVI–XIX a. kapą (*ATL 2008 metais*, 2009, p. 285–287).

2016 m. Šv. Stepono bažnyčios R pusėje tyrinėtas 5x4,5 m dydžio plotas (22,5 m^2). Nuėmus viršutinius velėnos ir juodžemio sluoksnius, prasidėjo tamsiai pilkos žemės su skalda sluoksnis, kuris kastas iki 40–50 cm gylio. Jame buvo gausu XX a. II pusės statybinių griuvenų, tarp kurių surasta pavienių kaulų nuolaužų iš suardytų palaidojimų. Nuo 50 cm gylio fiksuotas pilko smėlio sluoksnis su tamsiai pilkos žemės perkasimais, kuriame kartu su XX a. II pusės statybinėmis griuvenomis aptikta žmonių kaulų iš suardytų palaidojimų, XVII–XIX a. buitinės keramikos šukių, XVII–XIX a. stiklinių indų, čerpių fragmentų. Taip pat rasta XVI a. pabaigos – XVII a. plokštinių koklių fragmentų.

1 pav. Kapai 1–2. T. Poškos nuotr.

Fig. 1. Burials 1–2.

2 pav. Kaulinis dirbinys iš kapo 10. T. Poškos nuotr.
Fig. 2. The bone artefact from burial 10.

Kokliai daugiausia dengti žalios spalvos glazūra ir puošti augaliniais ornamentais. Nuo 0,5 iki 1,5 m gylio atkastos inžinerinės komunikacijos – 6 vandentiekio vamzdžiai, šiluminė trasa betoniniame latake, dujotiekio trasa, visos komunikacijos orientuotos Š–P kryptimi (1 pav.). 1,3–1,5 m gylyje atidengti visiškai išlikę ir apardyti žmonių palaidojimai (I palaidojimų lygis). Kapai fiksuoti perkastame šviesiai pilko smėlio sluoksnyje, kuriame kartu su kaulais iš suardytų palaidojimų surasta viena XVII a. keptuvės rankenos nuolauža, karstų vinių, bato pasagėlė, varinis žiedas, dvi monetos – Jono Kazimiero (1648–1668) šilingas ir sidabrinė moneta, kurios nominalas nenustatytas. I palaidojimų lygyje fiksuota 14 kapų. Didžioji rastų palaidojimų dalis apardyta, fiksuoti tik 3 visiškai išlikę skeletai (kapai 3, 12, 25). Visi mirusieji laidoti galvomis į V, ŠV, išskyrus kapą 8, galva orientuotą į R. Palaidojimų vietose surasta karstų vinių, Žygimanto Vazos (1587–1632) denaras, du Rygos šilingai (164? m.), viena nenustatyto nominalo sidabrinė moneta. Kape 10 rastas nenustatytos paskirties kaulinis dirbinys – 2,2x1,8 cm skersmens apvalios formos apšlifuotas gyvulio kaulas, kurio vidurys išgręžtas (skylės skersmuo 4 mm), o į išgręžtą skylę įspraustas žmogaus dantis (2 pav.).

II palaidojimų lygis (11 palaidojimų) fiksuotas 1,4–1,6 gylyje, nejudinto smėlio sluoksnyje. Didžioji palaidojimų dalis taip pat apardyti, rasti tik 3 pilnai išlikę skeletai. Visi palaidojimai galvomis orientuoti į V, išskyrus kapą 22. Palaidojimų vietose aptikta karstų vinių, kape 20 – Rygos šilingas (1655 m.).

Detaliųjų tyrimų metu fiksuoti 25 palaidojimai. Išskirti du palaidojimų lygiai. Kapai 1–14, 25 atidengti 1,3–1,5 m gylyje (pirmas kapų lygis), kapai 14–24 rasti 1,6–1,7 m gylyje (antras kapų lygis). Aptikti palaidojimai datuojami XVII a. viduriu – pabaiga. Tyrimų metu nustatyta, kad šioje vietoje greičiausiai yra buvęs viršutinis palaidojimų lygis, kuris suardytas XX a. II pusėje tiesiant inžinerines komunikacijas.

Šv. Stepono St. 41

In 2016, an excavation (22.5 m^2) was conducted on the grounds of the Church of St Stephen (Šv. Stepono St. 41, Vilnius) and a 1.6–1.7 m thick cultural layer, the upper horizons of which from a depth of 0.9–1.5 m had been disturbed in laying utility lines in the second half of the 20th century, was recorded. During the investigation, 25 burials were discovered (Fig. 1). Two burial levels were distinguished. Burials 1–13 and 25 were unearthed at a depth of 1.3–1.5 m (the first level), burials 14–24 at a depth of 1.6–1.7 m (the second level). The graves contained coffin nails, coins, and an indeterminate bone artefact (Fig. 2). The excavated burials date to the mid–late 17th century. It was determined that a third, top level had probably existed at this location but had been destroyed in the second half of the 20th century through the laying of utility lines.